

Jaarverslag over 2017

Algemeen

Het was een goed jaar voor het Gilde. Het ledenbestand nam met 3 % toe en het aantal molenaars steeg met 4 %. Financieel is de vereniging gezond. Het molenaarsambacht is bijgeschreven als UNESCO immaterieel cultureel erfgoed. Nadat de basisopleiding voor de windmolenaar inhoudelijk is verbeterd, zijn nu ook de lesbrieven herzien en staat de volledige nieuwe lesstof op de website. Ook dit jaar zijn er incidenten en (ernstige) ongevallen geweest. Verantwoord werken op hoogte is opgenomen in de praktijk van de opleiding en het volgen van de cursus daartoe is verplicht voorafgaande aan het proefexamen.

Bestuur

Het bestuur bestond dit jaar uit Erik Kopp (voorzitter), Tom Kreuning (secretaris) en Leen Lagerwerf (afdelingscoördinator). Karel Ouendag is waarnemend penningmeester.

In het 45-jarige jubileumjaar werd de Algemene Ledenvergadering (ALV) in de Kasteelboerderij van het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem gehouden. Er waren 350 leden aanwezig tijdens deze ALV/Molenaarsdag-combinatie.

UNESCO

Het ambacht van wind- en watermolenaar is in maart 2016 voorgedragen voor de 'Representatieve Lijst' van immaterieel erfgoed van UNESCO. Voor deze voordracht is een nominatiedossier samengesteld door het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland met inbreng van het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM), het Gild Fryske Mounders (GFM), het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde (AKG) en vereniging De Hollandsche Molen (DHM). UNESCO heeft op 7 december 2017 in Zuid-Korea een positief besluit genomen over de nominatie. Daarmee is het ambacht van wind- en watermolenaar bijgeschreven op de 'Representatieve Lijst'. Vier molenaars van de deelnemende verenigingen waren daarbij aanwezig. In Nederland werd diezelfde dag een (pers)bijeenkomst georganiseerd in de Krijtmolen in Amsterdam. Veel molenaars en (landelijke) media waren daarbij aanwezig.

Samenwerking

Het GVM heeft de samenwerking met vereniging DHM onder de nieuwe directeur, Nicole Bakker onverminderd voortgezet. Het voorzittersoverleg, bestaande uit de voorzitters van DHM, GVM, GFM en AKG is dit jaar twee keer bij elkaar gekomen. Het voorzitterschap wisselt per keer. Onderwerpen ter tafel waren ondermeer: UNESCO, veiligheid en de werving van vrijwilligers.

Met het Gild Fryske Mounders is er een hechte band ontstaan waarin beide verenigingen elkaars ledenvergaderingen bezoeken en er structureel overleg is.

Verder wordt - mede in het kader van UNESCO - de samenwerking gezocht met molenverenigingen in onze buurlanden.

De Evert Smit Biotoopprijs

Doordat er in 2017 wederom geen nieuwe voordrachten zijn binnengekomen, is de prijs ook dit jaar niet uitgereikt. Het bestuur roept de leden op komend jaar met onderbouwde voordrachten te komen.

Archief

Het archief van de vereniging is ondergebracht in een opslagbox in Alkmaar. Het archief is makkelijk toegankelijk en goed op orde. De sleutels van de box zijn in het bezit van leden van het bestuur.

Financieel

Inkomsten

De inkomsten van de vereniging namen toe met 1 % tot ruim € 114.000 (2016: € 112.839). Er kwam meer contributie binnen en minder rente.

Uitgaven

De uitgaven van de vereniging stegen met 2% tot bijna € 107.000 (2016: € 104.751). De verzekering werd duurder omdat de dekking is verbeterd. De Gildebrief werd duurder: het blad werd dikker en de oplage nam toe.

Saldo

Net als vorig jaar resteert een positief saldo van € 8.000 (2016: € 8.088). Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve: die bereikt dan bijna € 111.000 . Dat is meer dan het Gilde in een jaar uitgeeft.

Leden

Ledenadministratie

In 2017 is het ledenaantal gegroeid van 2.365 tot 2.431, een toename van 66 leden. Het aantal verwerkte aanmeldingen bedroeg 156 (2016: 157). De leden zijn verdeeld in 1.500 geslaagde molenaars (2016: 1.454), 802 molenaars in opleiding (2016: 796) en 206 leden in andere categorieën (2016: 197).

De ledenadministratie is sinds 1 januari 2017 in handen van Willem Boender.

Ledenbe- stand GVM		201 7	+/ -	201 6	201 5	201 4	201 3	201 2	201 1	201 0	200 9	200 8
Geslaagde leden	wind	143 6	53	138 3	131 6	125 5	120 1	116 3	112 3	110 2	104 7	101 7
	wa- ter	64	2	62	62	61	58	54	48	47	45	42
Leden in	wind	736	-3	739	741	750	747	749	778	795	759	764

opleiding	wa- ter	66	9	57	49	53	52	51	52	47	42	47
Donateurs		47	-2	49	41	35	33	33	42	42	41	38
Speciaal donateurs		52	0	52	51	58	63	69	82	83	78	77
Jeugdleden		20	-2	22	23	17						
Molengids		36	13	23	15	13						
Instructeur- vakmo- lenaar		13	-1	14	14	15	16	18	19	18	21	20
Buitenge- wone leden		32	2	30	33	31	31	31	31	31	31	34
Ereleden		6	-1	7	7	7	7	6	7	7	7	7

Deze tabel bevat een aantal dubbeltellingen: dubbele opleiding, dubbel geslaagd. Bij de geslaagde leden windmolen is één geslaagd lid van het Gild Fryske Mounders. Twee jeugdleden zijn doorgestroomd naar molenaar-in-opleiding en erelid Gerrit Pouw is op 22 januari 2017 overleden.

Opleidingen

Opleidingsraad

In 2017 is de opleidingsraad tweemaal bijeengekomen. Onderwerpen als de basisopleiding, veiligheid, jongeren op molens, een blijk van waardering, de evaluatie van instructeurs en de exameneisen werden besproken.

Basisopleiding windmolenaar

De beide vernieuwde cursusboeken voor de basisopleiding windmolenaar staan op het leden-gedeelte van de website, evenals de herziene lesbrieven.

Opleiding watermolenaar

In oktober is er onder de leiding van voorzitter Erik Kopp een bijeenkomst geweest van de instructeurs en vertegenwoordigers van de besturen van de vier afdelingen waarin watermolens staan. Daarmee is een doorstart gemaakt met het herzien van de opleiding tot watermolenaar.

Exameneisen

De doelstellingen van de watermolenopleiding (waarin de exameneisen zijn gevat) zijn herzien en hervormd op de wijze zoals ook de exameneisen voor windmolens vormgegeven zijn. Ze staan op de website van vereniging De Hollandsche Molen.

Geslaagden

Er zijn 78 mensen geslaagd voor het molenaarsexamen. In 2016 waren dat er 77. Er zijn 46 kandidaten opgegaan voor het voorjaarsexamen. Hiervan slaagden 42 kandidaten voor het examen windmolenaar en 2 kandidaten voor het examen watermolenaar. In het najaar zijn 39 kandidaten opgegaan voor het examen. Hiervan slaagden er 33 voor het examen windmolenaar en 1 voor het examen watermolenaar. Over 2017 is het slagingspercentage 91,8 %.

Extra scholing

Verschillende afdelingen hebben hun instructeurs bijgeschoold in didactiek: hoe leer je elkaar het molenaarsambacht. Er zijn ook opnieuw weercursussen gegeven. Er is ruimte voor meer initiatieven op dit vlak.

Communicatie en PR

Nationale Molendag

Samen met De Hollandsche Molen is op 13 en 14 mei de 46ste Nationale Molendag gehouden. Ruim 950 molens waren open voor publiek. Het thema was dit jaar: “Kom in de molen!”.

Sociale media en website

De sociale media en met name de website zijn veelvuldig ingezet voor mededelingen vanuit het bestuur. In 2017 is onze website 23.381 keer bezocht (2016: 22.449), waarvan ongeveer de helft nieuwe bezoekers waren. Ongeveer 21% bezocht de website vanaf een mobiel apparaat. De Facebookpagina van het Gilde heeft bijna 1000 volgers en elke dag komen er meer bij. Ook is er een Instagram-pagina waar de molenaar centraal staat ([@gildevanmolenaars](#)).

Gilde-artikelen

Artikelen zoals bodywarmers, fleecedassen met het Gilde-logo en een officiële Gildevlag zijn via de webwinkel te bestellen. Ze dienen ondermeer om de zichtbaarheid en de naamsbekendheid van het Gilde te vergroten. Het verzenden van Gildeartikelen is in handen van Hub van Erve.

Gildebrief

De Gildebrief is vier keer uitgegeven. De oplage is inmiddels 2.400 exemplaren. Bas de Deugd is hoofdredacteur, Mark Dwarswaard is eindredacteur en hij heeft hulp gekregen van Caroline Schaeffer. Barend Zinkweg is tekstredacteur. De Gildebrief is ook digitaal op de website te lezen.

Het bestuur gebruikte de Gildebrief om bestuurszaken aan de leden kenbaar te maken, zoals het verslag van de Algemene Ledenvergadering, het jaarverslag en de verslagen van de Opvoedingsraad.

Veiligheid

Het werken met en in de molen blijft risicovol. Ook dit jaar waren er incidenten, schadegevallen en (ernstige) persoonlijke ongelukken. Deze gebeurtenissen worden bijgeschreven op een

incidentenlijst die sinds november in geanonimiseerde vorm op de website staat (www.vrijwilligemolenaars.nl/downloads/opleiding).

Het gebruik van valbeveiliging bij het werken op hoogte is de standaard geworden. Het volgen van de cursus daartoe is een randvoorwaarde voor leerling-molenaars voorafgaande aan het proefexamen door de afdeling.

Door het niet kunnen vervullen van de vacature heeft Karel Ouendag de functie van veiligheidscoördinator waargenomen. Erik Kopp heeft dit halverwege 2017 overgenomen.

Er is in 2017 geen bijeenkomst voor de veiligheidscoaches georganiseerd.

Ondersteunende diensten

Bliksemafleidercontrole

Het aantal uitgevoerde controles in 2017 is 36 (2016: 65). Dit leidde tot 82 adviezen voor herstel of verbetering (2016: 137). Bij slechts vier van de 36 controles bleek de bliksemafleiderinstallatie in orde en dat komt neer op 11%, net als in 2016. Verder is er een controle geweest net over de grens bij onze zuiderburen.

In april heeft controleur Leo van Someren zijn werkzaamheden als controleur vanwege ziekte moeten beëindigen en in oktober is hij daaraan overleden.

Coördinator Leo Tiggelman heeft na 15 jaar in november zijn functie neergelegd en is opgevolgd door André Canrinus.

Verzekeringen

Ook in de molenwereld rukt de claimcultuur op. Het verzekerde bedrag in onze WA+verzekering (wettelijke aansprakelijkheid) is daarom vertienvoudigd tot € 500.000. Tot 1 januari 2017 gold, dat leerlingen alleen WA+verzekerd waren als ze draaiden onder begeleiding van een gediplomeerd lid. Die beperking is vervallen. De maximumleeftijd voor de Ongevallenverzekering kon na een lange zoektocht worden verhoogd tot 85 jaar.

Net als vorig jaar waren de schades zo groot, dat de verzekeringsuitgaven de premieinkomsten overtroffen. In enkele gevallen meenden leden, die zich niet aanvullend verzekerd hadden, dat zij wel aanspraak konden maken op een schade-uitkering. Dat is ze snel duidelijk gemaakt. Er lopen nog steeds enkele honderden leden rond die geen WA+verzekering hebben afgesloten. De vraag is gerechtvaardigd of dat wel zo verstandig van hen is.

Tot slot

Het bestuur dankt alle leden voor hun vrijwillige inzet. Molenaars, molenaars-in-opleiding, molengidsen, vrijwilligers in een molenwinkel of anderszins, bestuursleden in alle afdelingen, leden van de verschillende commissies en ondersteunende diensten en onze donateurs: door uw inzet blijven de molens draaien en malen.

*Tom Kreuning, secretaris
Oudorp NH, januari 2018*